

Redovisning av enkätundersökning

Rapport 2 - kontaktperson och stödfamilj enligt lagen om särskilt stöd till vissa funktionshindrade

Genomförd 2012 inom ramen för projektet Förbättrad rättssäkerhet i lagreglerade
frivilliguppdrag 2011-2014

RAPPORT 2 - KONTAKTPERSON OCH STÖDFAMILJ ENLIGT LSS

SAMMANFATTNING	3
INLEDNING	5
FÖRSTA RAPPORTEN I RAPPORTSERIE	5
RAPPORTENS UPPLÄGG	5
BAKGRUND	5
KONTAKTPERSON OCH STÖDFAMILJ ENLIGT LSS	6
<i>Insatsernas omfattning</i>	6
METOD	7
ENKÄTFRÅGOR	7
ENKÄT TILL KOMMUNERNA	8
ENKÄT TILL MEDLEMMAR	8
SVARSFREKVENNS OCH BORTFALL	8
BEGREPP	9
RESULTAT	9
REKRYTERING	10
UTBILDNING	11
MÅLSÄTTNING MED INSATSEN	11
UPPFÖLJNING	12
UPPMUNTRAN	13
SÄRSKILD FUNKTION FÖR REKRYTERING, STÖD OCH RÅD	14
KONTAKT MELLAN KOMMUN OCH FRIVILLIGORGANISATION	14
ANDRA LAGREGLERADE UPPDRAG SOM RESURS	15
FÖRFARINGSSÄTT BARN - VUXEN	15
CHEF – HANDLÄGGARE	16
PÅVERKAS SAMARBETET MELLAN KOMMUN OCH UPPDRAGSTAGARE OM DET I KOMMUNEN FINNS EN SÄRSKILD FUNKTION FÖR UTBILDNING, STÖD OCH RÅD?	17
PÅVERKAS SAMARBETET MELLAN KOMMUN OCH UPPDRAGSTAGARE OM DET I KOMMUNEN FINNS EN SÄRSKILD FUNKTION FÖR REKRYTERING AV UPPDRAGSTAGARE?	19
ÖVRIGT	21
DISKUSSION	21

Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultatet av den enkät som berör insatserna kontaktperson och stödfamilj enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Handläggare i landets kommuner som arbetar med dessa insatser och personer som utför insatserna, kontaktpersoner och stödfamiljer har besvarat samma frågor om hur de ser på samarbetet dem emellan.

Sammanfattningsvis har enkäten givit följande resultat

- *Rekrytering* – Handläggare som jobbar med kontaktpersoner hävdar i högre utsträckning än de som jobbar med stödfamiljer att det går tillräckligt snabbt från beslut tills insatsen verkställs, att rekryteringsförfarandet fungerar bra och att det rekryteras tillräckligt många uppdragstagare för att täcka kommunens behov. Uppdragstagarna är mer nöjda med rekryteringsförfarandet än handläggarna.
- *Utbildning* – Det är få handläggare som menar att introduktionsutbildning (som omfattar mer än sex timmar totalt) och vidareutbildning förekommer, ca 2-10 %. Endast ett fåtal handläggare menar att introduktionsutbildning är ett krav för att ta uppdrag. Enligt uppdragstagarna verkar kommunernas utbildningsambition högre avseende stödfamiljerna jämfört med kontaktpersonerna.
- *Målsättning med insatsen* – Handläggare och uppdragstagare i området stödfamilj menar i högre utsträckning än i området kontaktperson att uppdragstagaren tar del av bakgrundsinformation och är införstådda med insatsens mål. Drygt 90 % av handläggarna och uppdragstagarna menar att uppdragstagaren är införstådd med insatsens mål.
- *Uppföljning* – Handläggarna hävdar i betydligt högre utsträckning än uppdragstagarna att uppdragstagarna är delaktiga i utvärderingen av insatsen och att det finns lättillgängligt stöd för dem i akuta lägen. Av uppdragstagarna är det betydligt större andel av stödfamiljerna jämfört med kontaktpersonerna som anger att de är delaktiga i utvärdering och att det finns stöd i akuta lägen.
- *Uppmuntran* – Handläggarna anser i högre grad än uppdragstagarna att kommunen på eget initiativ kontakter uppdragstagaren i stödjande och motiverande syfte. Knappt hälften av alla svarande menar att kontaktfrekvensen är tillräcklig mellan handläggare och uppdragstagare. Stödfamiljerna anger i högre utsträckning än kontaktpersonerna att kommunen tar kontakt på eget initiativ och att kontaktfrekvensen är tillräcklig.
- *Särskild funktion för rekrytering och råd och stöd* - Både handläggare och uppdragstagare menar att det i betydligt högre utsträckning finns särskild funktion för att jobba med rekrytering än en funktion för att jobba med utbildning, råd och stöd gentemot uppdragstagaren. Knappt hälften av handläggarna menar att det finns särskild funktion för råd och stöd.
- *Kontakt mellan kommun och förening* – Ett fåtal procent av handläggarna menar att de har en kontakt med någon förening som organiserar uppdragstagare. 60-70 % av uppdragstagarna vet inte om en sådan kontakt finns.
- *Andra lagreglerade uppdrag som resurs* - Cirka 80 % av handläggarna menar att lekmanövervakare och stödpersoner i ganska låg grad eller inte alls är en resurs i det löpande arbete eller så vet de inte.
- *Handläggning barn/vuxen* - 43 % av handläggarna som jobbar med stödfamiljer menar att förfarings sättet inte skiljer sig åt beroende på om klienten är vuxen eller barn
- *Chef/handläggare* - Cheferna har en tendens att i högre grad än handläggarna mena att kommunen stödjer och motiverar uppdragstagarna, att kontaktfrekvensen är tillräcklig

mellan handläggare och uppdragstagare och att kommuner har beredskap för stöd i akuta lägen. Handläggarna menar i större utsträckning än cheferna att det finns en särskild funktion som i sin tjänst har att ansvara för rekrytering av uppdragstagare.

- *Särskild funktions påverkan på andra frågor* – Om kommunen har en särskild funktion för rekrytering respektive råd och stöd har betydelse för hur handläggare och uppdragstagare uppfattar samarbetet på en rad områden. Kommunen tar oftare kontakt med uppdragstagaren, kontaktfrekvensen är tätare. Kommunen erbjuder regelbundet kompetensstöd och vidareutbildning i högre utsträckning. Man är mer nöjd med rekryteringsförfarandet och menar i högre utsträckning att det rekryteras tillräckligt många uppdragstagare.

Inledning

Första rapporten i rapportserie

Enkätundersökningen presenteras i en rapportserie där denna rapport är den andra i en serie av fyra. Denna rapport innehåller redovisning av enkäten som handläggare i landets kommuner och kontaktpersoner/stödfamiljer i lagområdet LSS besvarat. I rapport ett redovisas SoL-området med insatserna kontaktperson/kontaktfamilj och den tredje rapporten redovisar godmansområdet. Rapport fyra utgör en diskussion om enkätens resultat.

Rapportens upplägg

I rapportens förts del beskrivs bakgrunden till projektet Förbättrad rättssäkerhet i lagreglerade frivilliguppdrag. Vidare beskrivs insatserna kontaktperson och stödfamilj enligt LSS och i vilken omfattning insatsen används av kommunerna. Sedan följer ett metodavsnitt om tillvägagångssätt i enkätundersökningen samt urval, bortfall osv. Därefter presenteras enkätens resultat.

Bakgrund

Rättssäkerhetsprojektet

Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare (RFS)¹ driver sedan september 2011 projektet Förbättrad rättssäkerhet i lagreglerade frivilliguppdrag med syftet att förbättra samarbetet mellan myndigheten och de frivilliga som utför lagreglerade insatser. En utgångspunkt i projektet är att ett ökat stöd till uppdragstagarna leder till insatser av högre kvalitet.

Aktörer som berörs av projektet är landets socialtjänster, överförmyndare, patientnämnder och Kriminalvårdens frivård. Dess myndigheter förordnar lagreglerade frivilliguppdrag som kontaktpersoner, kontaktfamiljer, stödfamiljer (socialtjänst), gode män och förvaltare (överförmyndare), stödpersoner (patientnämnd) och kriminalvårdens övervakare (frivård).

Målet med projektet är bland annat att ta fram en modell med strategier och arbetssätt för förbättrat samarbete mellan myndighet och utförare av lagreglerade frivilliguppdrag.

Modellen skall innehålla strategier för:

- Säker rekrytering av uppdragstagare
- Kontinuerligt kompetensstöd för uppdragstagaren
- Regelbunden kommunikation med uppdragstagare i stödjande och uppmuntrande syfte
- Tydliga mål med insatsen
- Regelbunden uppföljning av insatsens mål

Projektets första del har varit att kartlägga hur myndigheter och frivilliga med lagreglerade uppdrag uppfattar samarbetet dem emellan. Detta har undersökts genom att sända ut enkäter till landets kommuner och våra medlemmar. Enkäten bidrar till att öka kunskap om hur samarbetet uppfattas av kommunerna och frivilligarbetarna som utför insatserna. En andra del i kartläggning består av intervjuer med fyra frivårdskontor och fyra patientnämnder för att se hur de ser på samarbetet med lekmannaövervakare respektive stödpersoner.

¹ Medlemmar i RFS 80 lokalföreningar har lagreglerade uppdrag som kontaktpersoner eller kontaktfamiljer, stödfamiljer, stödpersoner, godemän, förvaltare, lekmannaövervakare. De kan också ha uppdrag som besökare på häkten och anstalter. RFS verkar för kvalitet och rättssäkerhet för våra huvudmän och brukare i cirka 90 lokalföreningar runt om i landet

Erfarenheterna från kartläggningen ligger till grund för projektets andra del, samarbetet med fyra modellkommuner för att pröva nya metoder för att utveckla samarbetet mellan myndighet och lekman i syfte att uppnå högre kvalitet i de lagreglerade frivilliginsatserna.

Kontaktperson och stödfamilj enligt LSS

Syftet med LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade)² är att människor med svåra funktionshinder ska kunna leva ett bra liv. LSS omfattar personer med:

- utvecklingsstörning eller autismliknande tillstånd
- bestående och betydande begåvningsmässiga funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranlett av yttre våld eller kroppslig sjukdom,
- andra stora och varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som inte beror på normalt åldrande och som leder till betydande svårigheter i den dagliga livsföringen, och därmed omfattande behov av stöd och service.

LSS är en rättighetslag vilket innebär att om en person tillhör någon av kategorierna ovan (personkrets 1, 2 eller 3) så har denne rätt till stöd och service. Verksamheten enligt denna lag ska främja likhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de som omfattas av lagen. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till den funktionshindrade och utformas så att de är lätt tillgängliga och stärker den funktionshindrades förmåga att leva ett självständigt liv. Två av insatserna inom ramen för LSS är kontaktperson och stödfamilj. Den funktionshindrade kan begära att få kontaktperson/stödfamilj och socialtjänsten prövar sedan om denne har rätt till insatsen.

Kontaktpersonen är en medmänniska till den funktionsnedsatta som ska främja sociala kontakter, ge råd i vardagssituationer och stimulera till en aktiv fritid. Insatsen kan begäras av den funktionsnedsatta själv, vårdnadshavare, god man eller förvaltare. Insatsen är frivillig och kostnadsfri. Socialstyrelsens beskrivning av vad insatsen kontaktperson innebär lyder: "kommunen kan förordna en kontaktperson som ett personligt stöd, för att bryta isolering och för att underlätta ett självständigt liv"³.

Stödfamilj enligt LSS är en korttidsvistelse utanför det egna hemmet där personer med funktionsnedsättning får bo hos en familj, vanligtvis ett veckoslut per månad. Med insatsen ges den funktionsnedsatta en möjlighet till miljöombyte samtidigt som personens familj får avlastning. Insatsen kan begäras av den funktionsnedsatta själv, vårdnadshavare, god man eller förvaltare. Insatsen är frivillig och kostnadsfri. Socialstyrelsens beskriver insatsen stödfamilj (som i lagtexten lyder *korttidsvistelse utanför det egna hemmet*) som en kortare vistelse utanför det egna hemmet för att en person med funktionsnedsättning ska få miljöombyte och rekreation och anhöriga avlastning. Vistelsen kan förläggas i korttidshem, hos stödfamilj eller som lägervistelse.

Insatsernas omfattning

Enligt Socialstyrelsen hade 19 400 personer kontaktperson enligt LSS år 2013⁴. Det gör denna insats till den tredje största insatsen inom ramen för LSS. Den flesta som fått insatsen kontaktperson är

² SFS (1993:387) Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

³ Socialstyrelsen (2014) Personer med funktionsnedsättning – insatser enligt LSS år 2013.

⁴ Socialstyrelsen (2014) Personer med funktionsnedsättning – insatser enligt LSS år 2013.

mellan 23-64 år. 2005 fick 16 700 personer insatsen så under en sexårsperiod har det varit en stadig ökning av antalet personer som fått kontaktperson.

Hur många som fått stödfamilj är svårt att säga då Socialstyrelsens statistik rör korttidsvistelse där insatsen inte bara är stödfamilj utan också korttidshem eller lägervistelse. 9 600 personer fick denna korttidsvistelse 2013 och denna siffra har varit relativt konstant sedan 2005⁵.

Trots omfattningen av insatsen finns för närvarande ingen reglering av kontaktperson- och kontaktfamiljinsatserna utöver lagstiftningen. Hur samarbetet mellan kommun och lekmännen som utför uppdragen skall se ut är upp till varje kommun att utforma. Rutiner för hur rekrytering och kompetensstöd av lekmän och uppföljning av insatsen görs varierar stort mellan kommuner.

Metod

I rapportens metoddel redovisas enkätens syfte, vilka frågor som ställts, vilka som besvarat enkäten, svarsfrekvens och bortfall.

Syftet med enkäten är att belysa hur samarbetet uppfattas mellan kommunala tjänstemän och de som utför lagreglerade frivilliguppdrag. De lagområden som enkäten i sin helhet berör är

- Kontaktperson och kontaktfamilj, SoL (rapport 1)
- Kontaktperson och stödfamilj, LSS (rapport 2)
- God man och förvaltare, Fb (rapport 3)

I denna andra rapport belyses enkätens resultat avseende insatserna kontaktperson och stödfamilj enligt LSS.

Enkäten besvarades både av dem som beslutar om insatsen - tjänstemän i landets kommuner - och av dem som utför uppdragen - medlemmar i RFS lokalföreningar. För att kunna jämföra kommunernas svar med medlemmarnas svar ställdes samma frågor till tjänstemännen i kommunerna som till medlemmarna, men frågorna i enkäten till medlemmarna omformulerades något för att passa de svarande (se bilaga 1 och 2).

Framtagandet av enkäten har gjorts under handledning från Ersta Sköndal högskola och i samråd med Sveriges kommuner och landsting (SKL) som granskat frågorna innan utskicket.

Enkäterna har skapats i det webbaserade enkät och analysverktyget esMaker som tillhandahålls av Entergate.

Enkätfrågor

Enkäten innehåller 21 frågor under sju rubriker. Första rubriken är rekrytering, hur ser man till exempel på rekryteringsförfarandet, rekryteras det tillräckligt många uppdragstagare för att täcka kommunens behov? Andra rubriken är målsättningen med insatsen, här undersöks bland annat i vilken utsträckning uppdragstagaren involveras i målbeskrivningar. Nästa rubrik är utbildning, i vilken utsträckning förekommer introduktions och vidareutbildning och är grundutbildning ett krav för att ta uppdrag? Under rubriken uppmuntran ställs frågor om hur handläggare och uppdragstagare uppfattar att uppdragstagaren uppmuntras i den insats som denne gör. Sedan följer rubriken uppföljning där frågor ställs huruvida utvärdering av insatsen

⁵ Socialstyrelsen (2014) *Personer med funktionsnedsättning – insatser enligt LSS år 2013*.

görs. Sist i enkäten finns rubriken övrigt, där avsikten är att få bakgrundsinformation om kommunen har särskilda tjänster för att jobba med frivilliga och om man ser frivilliga från andra lagområden som till exempel övervakare som en resurs i sitt eget arbete. I inledningen av enkäten uppger tjänstemännen vilken funktion de har, vilken insats de jobbar med och i vilken kommun. Uppdragstagarna uppger vilket uppdrag de jobbar med och i vilken kommun. Efter varje rubrik finns möjlighet för den svarande att ge kommentarer i fritext.

Enkät till kommunerna

En webbaserad enkät skickades till Sveriges 290 kommuner⁶. Enkäten gick till namngiven socialchef eller motsvarande som fick instruktionen att vidarebefordrade enkäten till ansvarig för respektive lagområde SoL och LSS. Enkäten gick också till kommunernas Överförmyndare. Mottagarna fick en instruktion om att besvarar enkäten eller vidarebefordrar den till den tjänsteman som har kunskap om samarbetet mellan myndigheten och frivilligarbetarna i de nämnda uppdragen. Totalt skickades tre påminnelser ut till de kommuner som inte besvarat enkäten⁷.

Enkät till medlemmar

Till 2 500 av 7 000 medlemmar sändes enkäten via webben⁸. Till de föreningar där ingen eller få har en e-postadress skickades pappersenkäter till styrelserna. Totalt skickades 560 pappersenkäter ut. Drygt 3 000 uppdragstagare i RFS föreningar fick alltså möjlighet att besvara enkäten. De som uppmanades att besvara enkäten skulle ha pågående uppdrag eller nyligen avslutade. RFS har inte något register för vilken typ av uppdrag medlemmarna har. Det betyder att av de 3 000 som fått enkäten finns det personer med andra typer av uppdrag än de som enkäten hantera. Då olika föreningar har olika medlemsprofiler som till exempel godmansföreningar eller kontaktpersonsföreningar har enkäten i någon mån kunnat riktas till specifik målgrupp. En påminnelse skickades ut till samtliga 3 000 medlemmar och ytterligare ett utskick gjordes till rena kontaktfamilj- och kontaktpersonsföreningar då ett lågt antal svar från just den gruppen inkom.

Svarsfrekvens och bortfall

Ambition var att från kommunerna få in ett svar från varje kommuns lagområde och insats. Resultatet blev att 88 tjänstemän från 82 olika kommuner besvarade enkäten rörande kontaktpersonsinsatsen LSS och 69 tjänstemän från 68 olika kommuner besvarade enkäten rörande stödfamiljsinsatsen LSS. Från uppdragstagare med kontaktpersonsuppdrag inkom svar från 94 personer med uppdrag i 38 olika kommuner och från de med stödfamiljsuppdrag inkom 22 svarande med uppdrag i 16 kommuner, se tabell 1.

Tabell 1. Antal inkomna svar från handläggare och uppdragstagare samt antalet kommuner som dessa arbetare i/har uppdrag i.

Insats/uppdrag	Antal handläggare	Antal kommuner	Antal uppdragstagare	Antal kommuner
Kontaktperson LSS	88 pers	82	94	38
Stödfamilj LSS	69 pers	68	22	16

⁶ Till Stockholm, Göteborg och Malmö skickades enkäter till samtliga 33 stadsdelar.

⁷ Den första påminnelsen gick till socialcheferna eller motsvarande. De andra och den tredje påminnelsen gick till namngiven chef för respektive lagområde.

⁸ Av 7 000 medlemmar hade RFS mailadresser i medlemsregistret till 2 500 personer.

Kommunernas svarsfrekvens avseende kontaktpersonsinsatsen är 27 %⁹ och för stödfamiljsinsatsen är motsvarande siffra 21 %¹⁰.

Det är svårt att beräkna svarsfrekvensen från uppdragstagarna då det inte finns något register på vilket uppdrag medlemmarna har. Antal svarande i SoL-området är 170, LSS- området 116 och godman/förvaltar-området 1269. Detta speglar troligtvis medlemsstrukturen i RFS lokalföreningar då en majoritet har godmansuppdrag. Av totalt 3 000 tillfrågade har 1 555 personer svarat. Det ger en svarsfrekvens på 52 %. Ett okänt antal av de 3 000 tillfrågade kan vara personer som varken har haft eller har något av de aktuella uppdragen och därför inte kunnat besvara enkäten. Att uttala sig om svarsfrekvensen rörande SoL-området i förhållande till de tillfrågade är tyvärr omöjligt. Däremot går det att säga något om svarsfrekvensen i förhållande till det antal kommuner som de svarande har uppdrag i. Kontaktpersoner har svarat för 12 % av kommunerna och kontaktfamiljerna 5 % av kommunerna.

Kommunernas svarsfrekvens på 27 % respektive 21 % kan tyckas låg men ger ändå en bild av hur handläggarna i landets kommuner ser på samarbetet mellan dem och uppdragstagare. Antal svarande av uppdragstagare med stödfamiljsuppdrag är endast 22 personer i 5 % av landets kommuner. Detta är en låg siffra som gör det svårt att generalisera svaren och dra allt för långtgående slutsatser. Dessa 22 personerna kan dock ge en bild hur de ser på samarbetet. Svarande kontaktpersoner är betydligt fler men fortfarande få, viss försiktighet i generaliseringen av svaren är nödvändig men en viss fingervisning om hur gruppen kontaktpersoner ser på samarbetet framkommer trots allt.

I redovisningen av enkäten redovisas två svarsgrupper, handläggare och uppdragstagare. Då det finns ett bortfall av svarande blir det så att de två svarsgrupperna inta alltid svarar utifrån samma kommun. Det kan till exempel finnas svarande handläggare från kommun x men ingen av de svarande medlemmarna har angett att de har uppdrag i denna kommun.

Begrepp

De som besvarat enkäten för kommunerna benämns som ”handläggare” i rapporten. Om inget annat anges avses också svarande som har en chefsfunktion. Med handläggare avses här den i kommunen som handlägger, bedömer och/eller beslutar om insatsen kontaktperson och /eller kontaktfamilj. RFS medlemmar som besvarat enkäten benämns som ”uppdragstagare” i rapporten. Det är alltså de som utför det lagreglerade frivilliguppdraget. Uppdragstagaren benämns ibland som kontaktperson respektive stödfamilj. Ibland används förkortningarna ”kp” för kontaktperson och ”sf” för stödfamilj.

Resultat

I detta kapitel presenteras enkätresultatet utifrån en rad frågeområden som till exempel rekrytering, utbildning, målsättning med insatsen, uppmuntran osv. Samma frågor har ställts till handläggarna på kommunerna som till uppdragstagarna vilket gör det möjligt att för varje frågeområde göra en jämförelse mellan de två gruppernas svar.

⁹ 290 kommuner och 33 stadsdelar.

¹⁰ 290 kommuner och 33 stadsdelar.

Rekrytering

I enkäten ställdes frågor till handläggare och frivilligarbetare om man uppfattar att det går tillräckligt snabbt från att beslut om insats fattas fram till det att insatsen påbörjas och om man är nöjd med rekryteringsförfarandet? Se tabell 2.

Av handläggarnas svar framkommer att ca 60-70 % beroende på uppdrag instämmer helt eller delvis i att det går tillräckligt snabbt från det att beslut om insats fattas fram till det att insatsen verkställs (kp 68 % och sf 57 %), se tabell 2. En något högre andel av handläggarna anger att de är nöjda med rekryteringsförfarandet (kp 71 % och sf 66 %).

Det kan konstateras att en något högre andel av handläggarna som jobbar med kontaktpersoner jämför med dem som jobbar med stödfamiljer är nöjda med tiden från beslut till insatsen påbörjas samt med rekryteringsförfarandet

Uppdragstagarnas svar skiljer sig något från handläggarnas. Av kontaktpersonerna och stödfamiljerna tycker ca 60 % att det går tillräckligt snabbt mellan beslut och insatsens verkställande, se tabell 2. När det gäller rekryteringsförfarandet är uppdragstagarna mer nöjda än handläggarna då drygt 80 % av kontaktpersonerna är nöjda mot drygt 70 % av handläggarna. Samma förhållande råder mellan stödfamiljerna och handläggarna (84 % av stödfamiljerna är nöjda med rekryteringsförfarandet mot 66 % av handläggarna).

Tabell 2. Andel i % av de svarande som instämmer helt eller delvis i att det går tillräckligt snabbt från det att beslut om insats fattas fram till att insatsen påbörjas, respektive är nöjd med rekryteringsförfarandet av uppdragstagare.

	Tillräckligt snabbt från beslut till Insatsen påbörjas		Jag är nöjd med rekryteringsförfarandet	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	68 %	61 %	71 %	81 %
Stödfamilj LSS	57 %	61 %	66 %	84 %

På frågan om det rekryteras tillräckligt många uppdragstagare för att täcka kommunens behov svarade nästan alla handläggare ja (kp 97 % och sf 91 %) medan drygt hälften av uppdragstagarna svarat ja (kp 48 % och sf 62 %), se tabell 3. En stor andel av uppdragstagarna har svarat ett de inte vet, 52 % av kontaktpersonerna och 38 % av stödfamiljerna.

Tabell 3. Andel av svarande i % som anser att det rekryteras tillräckligt många uppdragstagare för att täcka kommunens behov.

	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	97 %	48 %
Stödfamilj LSS	91 %	62 %

Resultatet pekar på att handläggarna som jobbar med kontaktpersoner är mer nöjda än de som jobbar med stödfamiljer avseende alla tre frågor som rör rekrytering av uppdragstagare, att det går tillräckligt snabbt från beslut till insats, nöjd med rekryteringsförfarandet och att det rekryteras tillräckligt många uppdragstagare. Skillnaderna mellan kontaktpersonernas och stödfamiljernas svar är små med undantag för frågan om det rekryteras tillräckligt många för att täcka kommunens behov där en större andel av stödfamiljerna än kontaktpersonerna menar detta. Värt att notera är att uppdragstagarna är mer nöjda med rekryteringsförfarandet än handläggarna.

Utbildning

Frågor ställdes till handläggare och uppdragstagare om introduktionsutbildning på minst totalt sex timmar erbjuds och om det är ett krav för att ta uppdrag. Det frågades också om kommunen erbjuder vidareutbildning och om den introduktions- och vidareutbildning som erbjuds är gratis eller avgiftsbelagd, se tabell 4.

Av handläggarna svarar ett fåtal att introduktionsutbildning erbjuds (kp 2 % och sf 4 %), se tabell 4. Ett fåtal av handläggarna menar att introduktionsutbildning är ett krav för att frivilligarbetare skall tilldelas ett uppdrag (kp 2 % och sf 3 %). Drygt 10 % av både kontaktpersonshandläggarna kontaktfamiljshandläggarna svara att kommunen erbjuder vidareutbildning (se tabell 4).

Av Kontaktpersonerna menar 20 % att kommunen erbjuder introduktionsutbildning och 14 % att kommunen erbjuder vidareutbildning (se tabell 4). Av stödfamiljerna hävdar drygt 40 % att introduktionsutbildning erbjuds och 26 % att vidareutbildning erbjuds. 12 % av både kontaktpersonerna och stödfamiljerna menar att introduktionsutbildning är ett krav.

Tabell 4. Andel i % av de svarande som hävdar att kommunen erbjuder introduktionsutbildning respektive vidareutbildning .

	Introduktionsutbildning erbjuds		Vidareutbildning erbjuds	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	2 %	20 %	11 %	14 %
Stödfamilj LSS	4 %	41 %	11 %	26 %

Endast någon enstaka av de svarande handläggarna och uppdragstagare svarar att den utbildning som erbjuds är avgiftsbelagd.

Det kan konstateras att introduktionsutbildning som omfattar mer än sex timmar totalt enligt handläggarna förekommer i mycket liten utsträckning. Vidare kan konstateras att handläggarna i lägre utsträckning än uppdragstagare hävdar att introduktions- och vidareutbildning förekommer och att introduktionsutbildning är ett krav. Enligt uppdragstagarna verkar kommunernas utbildningsambition högre avseende stödfamiljerna jämfört med kontaktpersonerna.

Målsättning med insatsen

Frågor ställdes om uppdragstagaren tar del av bakgrundinformation om brukarens situation inför nytt uppdrag och i vilken utsträckning uppdragstagaren är införstådd med målet med insatsen, se tabell 5.

Knappt tre fjärdedelar av handläggarna menar att uppdragstagaren tar del av bakgrundsinformationen om brukarens bakgrund (kp 65 % och sf 73 %) och i stort sett alla handläggare menar att uppdragstagaren är införstådd med målet med insatsen (kp 97 % och sf 90 %), se tabell 5.

Uppdragstagarna menar i samma utsträckning som handläggarna att uppdragstagarna tar del av bakgrundsinformationen om brukarens situation (kp 64 % och sf 71 %), se tabell 5. När det gäller frågan om uppdragstagaren är införstådd med målet med insatsen så är uppdragstagarna även här i stort sett överens med handläggarna, ca 90 % menar att de är införstådda med insatsens mål (kp 88 %, sf 91 %).

Tabell 5. Andel i % av de svarande som i mycket eller ganska hög grad menar att uppdragstagarna tar del av bakgrundsinformation avseende brukarens situation respektive om uppdragstagaren i mycket eller ganska hög grad är införstådd med målet med insatsen.

	Uppdragstagaren tar del av bakgrundsinformation		Uppdragstagaren är införstådd med insatsen mål	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	65 %	64 %	97 %	88 %
Stödfamilj LSS	73 %	71 %	90 %	91 %

Det kan konstateras att handläggarna och uppdragstagarna är överens om i vilken utsträckning uppdragstagaren tar del av bakgrundsinformation. En liten skillnad i svaren går att finna i frågan om uppdragstagaren är införstådd med insatsens mål där kontaktpersonerna i lägre utsträckning än handläggarna menar att de är införstådda med insatsens mål. Det kan också konstateras att både handläggare och uppdragstagare i området stödfamilj i högre utsträckning än i området kontaktperson menar att uppdragstagaren tar del av bakgrundsinformation och är införstådda med insatsen mål. Ett undantag finns, handläggare som handlägger stödfamiljer menar i lägre utsträckning än de som handlägger kontaktpersoner att uppdragstagaren är införstådd med insatsens mål.

Uppföljning

Frågor som ställdes kring uppföljning handlar om i vilken grad uppdragstagaren är delaktig i utvärderingen av insatsen och om det finns beredskap för stöd för uppdragstagaren i akuta lägen, se tabell 6.

Knappt två tredjedelar av handläggarna menar att uppdragstagaren är delaktig i utvärderingen av insatsen (kp 64 % och sf 63 %), se tabell 6. Hälften av handläggarna menar att det finns beredskap för att stödja kontaktpersoner och kontaktfamiljer i akuta lägen (kp 53 % och sf 49 %).

Av kontaktpersonerna är det 21 % som menar att de är delaktiga i utvärderingen av insatsen. Motsvarande siffra för stödfamiljerna är 35 %, se tabell 6. Av kontaktpersonerna är det en fjärdedel som menar att det finns stöd i akuta lägen. Av stödfamiljerna är det nästan hälften, 44 % som anser att det finns lättillgängligt stöd i akuta lägen.

Tabell 6. Andel i % av de svarande som i mycket eller ganska hög grad menar att uppdragstagarna är delaktiga i utvärderingen av insatsen och om det finns beredskap från kommunens sida vid akuta lägen.

	Uppdragstagaren är delaktig i utvärderingen av insatsen		Finns beredskap för stöd i akuta lägen	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	64 %	21 %	53 %	26 %
Stödfamilj LSS	63 %	35 %	49 %	44 %

Exempel på hur stödet ser ut i akuta lägen handlar om direktkontakt med handläggare på kontorstid via telefon och mail. Fler anger att möjlighet att kontakta socialjouren finns på övriga tider. Uppdragstagarna menar att de kan kontakta handläggare via telefon för stöd och råd, ibland besöka kontoret.

I enkäten framkommer att handläggarna i betydligt högre utsträckning än uppdragstagarna hävdar att uppdragstagarna är delaktiga i utvärderingen av insatsen. Handläggarna hävdar också i betydligt högre grad än uppdragstagarna att det finns lättillgängligt stöd för dem i akuta lägen. Av uppdragstagarna är det betydligt större andel av stödfamiljerna jämfört med

kontaktpersonerna som anger att de är delaktiga i utvärdering och att det finns stöd i akuta lägen medan handläggarnas svar beroende på uppdrag inte skiljer sig nämnvärt åt.

Uppmuntran

Under rubriken uppmuntran handlar frågorna om i vilken utsträckning handläggare på eget initiativ kontakter uppdragstagare i stödjande och motiverande syfte, om kontaktfrekvensen under pågående insats är tillräcklig, om regelbundet kompetensstöd erbjuds och i vilken utsträckning handläggaren upprätthåller kontakten med uppdragstagaren även efter att en insats avslutats, se tabell 7 och 8.

Av handläggarna menar hälften att de i mycket hög grad eller i ganska hög grad kontakter uppdragstagaren i stödjande och motiverande syfte (kp 48 % och sf 51 %), se tabell 7. Detta kan jämföras med uppdragstagarna där en betydligt mindre andel, ca 23 % (kp) respektive 37 % (sf) menar att kommunen kontakter dem på eget initiativ.

47 % av handläggarna av kontaktpersoner och 44 % av handläggarna av kontaktfamiljer anser att kontaktfrekvensen mellan handläggare och uppdragstagare under pågående insats är tillräcklig. Motsvarande siffror för uppdragstagarna är för kontaktpersoner 40 % och för kontaktfamiljer 52 %.

Tabell 7. Andel i % av de svarande som i mycket eller ganska hög grad anser att kommunen på eget initiativ kontakter uppdragstagarna i stödjande och motiverande syfte samt andel av svarande som anser att kontaktfrekvensen mellan handläggare och uppdragstagare är tillräcklig.

	Kommunen kontakter på eget initiativ uppdragstagaren i stödjande och motiverande syfte		Tillräcklig kontaktfrekvens mellan handläggare och uppdragstagare	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	48 %	23 %	47 %	40 %
Stödfamilj LSS	51 %	37 %	44 %	52 %

Ca 15 % av handläggarna menar att kommunen i mycket- eller ganska hög grad erbjuder uppdragstagaren regelbundet kompetensstöd som till exempel erfarenhetsutbyte och föreläsningar (kp 16 % och sf 14 %), se tabell 8. Uppdragstagarna uppger i något högre utsträckning att regelbundet kompetensstöd erbjuds (kp 18 % och sf 21 %).

En liten andel av handläggarna svara att de har fortsatt kontakt med uppdragstagaren efter att en insats avslutats (kp och sf 6 %). Uppdragstagarna uppger också de i liten utsträckning att kontakt efter avslutat uppdrag förekommer (kp 11 % och sf 7 %).

Tabell 8. Andel i % av de svarande som i mycket eller ganska hög grad menar att kommunen erbjuder uppdragstagarna regelbundet kompetensstöd och om kommunen fortsätter att ha kontakt med uppdragstagaren efter avslutad insats.

	Regelbundet kompetensstöd erbjuds		Fortsatt kontakt efter avslutat uppdrag	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	16 %	18 %	6 %	11 %
Stödfamilj LSS	14 %	21 %	6%	7 %

Det kan konstateras att handläggarna i högre grad än uppdragstagare anser att kommunen på eget initiativ kontakter uppdragstagaren i stödjande och motiverande syfte. I övrigt är det inga stora skillnader i svaren mellan handläggare och uppdragstagare. Stödfamiljerna anger i högre

utsträckning än kontaktpersonerna att kommunen tar kontakt på eget initiativ och att kontaktfrekvensen är tillräcklig.

Särskild funktion för rekrytering, stöd och råd

I enkäten ställs frågan om det i kommunen finns en särskild funktion (tjänst) med ansvar för utbildning stöd, råd, och för rekrytering. Det frågades också om det finns någon funktion som rekryterar uppdragstagare till mer än ett lagområde, se tabell 9

Av handläggarna menar knappt hälften att det finns en särskild funktion för att ge uppdragstagarna utbildning stöd och råd (kp 47 %, sf 40 %), se tabell 9. En större andel av handläggarna hävdar att det finns en särskild funktion för rekrytering (kp 69 % och sf 59 %).

Av uppdragstagarna är det 25 % av kontaktpersonerna respektive 16 % av kontaktfamiljerna som menar att det finns särskild funktion för utbildning, råd och stöd (se tabell 9). På frågan om det finns en särskild funktion med ansvar för rekrytering svara en större andel av uppdragstagarna ja (kp 40 % och sf 37 %). Drygt hälften av uppdragstagarna anger att de inte vet om det i kommunen finns en särskild funktion för råd och stöd samt rekrytering.

Ca 30 % av handläggarna menar att det finns en särskild funktion som rekryterar till mer än ett lagområde (SoL, LSS och/eller överförmyndarområdet). Motsvarande svar från uppdragstagarna är ca 15 %. En betydande majoritet, 63 % av kontaktpersonerna och 77 % av stödfamiljerna anger att de inte vet huruvida kommunen har någon särskild funktion som rekryterar till fler områden.

Tabell 9. Andel i % av de svarande som angett att det i kommunen finns en särskild funktion (tjänst) för utbildning, stöd och råd, rekrytering samt om det finns någon funktion som rekryterar till fler lagområden.

	Särskild funktion råd och stöd		Särskild funktion rekrytering		Rekrytering till fler lagområden	
	Handl.	Uppdragst.	Handl.	Uppdragst.	Handl.	Uppdragst.
Kontaktperson LSS	47 %	25 %	69 %	40 %	30 %	15 %
Stödfamilj LSS	40 %	16 %	59 %	37 %	28 %	13 %

Av svaren framkommer att handläggarna i betydligt större utsträckning än uppdragstagarna uppfattar att det finns funktioner/tjänster med ansvar för utbildning, råd och stöd samt rekrytering. Både handläggare och uppdragstagare menar att det i betydligt högre utsträckning finns särskild funktion för att jobba med rekrytering än en funktion för att jobba med utbildning, råd och stöd. Något större andel av handläggarna och uppdragstagarna i kontaktpersonsområdet än i stödfamiljsområdet hävdar att särskilda funktioner finns.

Kontakt mellan kommun och frivilligorganisation

I enkäten ställdes frågan om det finns en regelbunden kontakt mellan kommunen och någon förening som organiserar uppdragstagare?

Av handläggarna svara ett fåtal (kp 4 %, sf 3 %) att det finns en kontakt mellan myndigheten och någon förening. Av kontaktpersonerna är det 19 % som menar att kontakt finns och 16 % av stödfamiljerna. Det är många uppdragstagare som anger att de inte vet om en kontakt mellan kommun och förening finns, hela 60-70 %.

En betydligt större andel av uppdragstagarna än av handläggarna hävdar alltså att en kontakt mellan kommun och förening finns. Detta beror sannolikt på att alla uppdragstagare som

svarat är medlemmar i en förening medan många handläggare som besvarat enkäten jobbar i kommuner där det inte finns någon förening. Det blir således svårt att dra några slutsatser av detta resultat. Det framkommer dock att det är en mycket liten del av främst handläggarna men också av uppdragstagarna i LSS-området som menar att en kontakt med en förening finns.

Andra lagreglerade uppdrag som resurs

I enkäten ställs frågor om i vilken utsträckning handläggarna ser andra lagreglerade frivilliguppdrag som förordnas av andra huvudmän än kommun som resurser i sin egen verksamhet. De uppdrag som det frågas om är lekmanövervakare som förordnas av frivården och stödpersoner som förordnas av patientnämnderna. Frågan har omformulerats något för Kontaktpersonerna och kontaktfamiljerna där de får svar på i vilken utsträckning de tror att kommunen ser dessa som en resurs i sitt löpande arbete.

Drygt 20 % av både handläggare och uppdragstagare menar att kommunen ser lekmanövervakaren som en resurs, se tabell 10. En lika stor andel av handläggarna menar att de ser patientnämndens stödpersoner som en resurs (kp 24 % och sf 20 %). Av uppdragstagarna är det 14 % av kontaktpersonerna som tror att kommunen ser stödpersonerna som en resurs och 28 % av stödfamiljerna.

En stor andel, drygt 55 % av handläggarna vet inte om de ser lekmanövervakaren som en resurs. Av uppdragstagarna är det ytterligare en något stör andel som inte vet om kommunen ser lekmanövervakaren som en resurs (65 %). 60 % av både handläggarna och uppdragstagarna anger att de inte vet om de ser stödpersonen som en resurs.

Tabell 10. Andel svarande i % som i mycket- eller ganska hög grad tror att handläggarna ser lekmanövervakare utsedd av kriminalvården eller stödperson utsedd av patientnämnd som en resurs i sitt löpande arbete.

	Lekmanövervakare som en resurs i löpande arbete		Stödperson som en resurs i löpande arbete	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	22 %	21 %	24 %	14 %
Stödfamilj LSS	22 %	19 %	20 %	28 %

I grova drag kan konstateras att ca 80 % av svarande handläggare menar att lekmanövervakare och stödpersoner i ganska låg grad eller inte alls är en resurs i sitt löpande arbete eller så vet de inte. Ungefär lika stor andel av uppdragstagarna menar att de inte tror att, eller inte vet om lekmanövervakare och stödpersoner ses som en resurs.

Förfaringssätt barn - vuxen

I enkäten ställdes frågan om förfaringssätten skiljer sig åt i uppdragen beroende på om klienten är barn eller vuxen?

Av handläggarna anger knappt hälften (kp 47 % och sf 43 %) att förfaringssätten skiljer beroende på ålder. En lika stor andel menar att det inte skiljer (kp 42 % och sf 43 %). Av uppdragstagarna är det många som inte vet (kp 73 % och sf 67 %). Av kontaktpersonerna är det en fjärdedel som anser att det skiljer sig åt beroende på ålder medan en dryg fjärdedel av stödfamiljer anser att förfaringssättet skiljer sig åt.

Det är en stor andel av uppdragstagarna som inte vet om ålder på klienten har betydelse för förfarandet. Värt att notera är att 43 % av handläggarna som jobbar med stödfamiljer inte menar att förfaringssättet skiljer sig åt beroende på om klienten är vuxen eller barn.

Chef – handläggare

I kommunernas enkäter har de svarande i fritext angett vilken funktion de har. Dessa fritextsvar har kategoriserats i två grupper, chef och handläggare. I gruppen chef ingår de som angett att de har någon form av ledarfunktion. Det kan vara socialchef, IFO-chef, enhetschef. Handläggare är de som angett att de är just handläggare.

Av 81 svarande i kontaktpersonsområdet är 48 chefer och 33 handläggare. Av de 65 som besvarat stödfamiljsområdet är 38 chefer och 27 handläggare.

Dessa två grupper har i stort svarat lika. Det finns några undantag där man har något olika uppfattning.

På frågan om kommunen på eget initiativ kontaktar uppdragstagaren i stödjande och motiverande syfte är cheferna något mer positiva. Ca 55 % av cheferna menar att en sådan kontakt finns medan en lägre andel av handläggarna menar det samma (kp 38 % och sf 47%), se tabell 11.

Tabell 11. Andel i % av svarande chefer respektive handläggare som anger att kommunen på eget initiativ kontaktar uppdragstagare i stödjande och motiverande syfte.

	Chef	Handläggare
Kontaktperson LSS	57 %	38 %
Stödfamilj LSS	55 %	47 %

Skillnader i chefers och handläggares svar skiljer sig också i frågan om kontaktfrekvensen mellan handläggare och uppdragstagare under pågående insats är tillräcklig. Av cheferna anser drygt hälften (kp 56 % och sf 50 %) att kontaktfrekvensen är tillräcklig mot handläggarna där en lägre andel, ca 35 % anser detsamma, se tabell 12.

Tabell 12. Andel i % av svarande chefer respektive handläggare som anger att kontaktfrekvensen mellan handläggare och uppdragstagare är tillräcklig under pågående insats.

	Chef	Handläggare
Kontaktperson LSS	56 %	38 %
Stödfamilj LSS	50 %	33 %

Huruvida det finns ett lättillgängligt stöd för uppdragstagarna vid akuta lägen har chefer och handläggare något olika uppfattning om. Av cheferna svarar drygt hälften (kp 60 % och sf 53 %) att en sådan beredskap finns medan drygt 40 % av handläggarna menar att en beredskap finns (kp och sf 42 %), se tabell 13.

Tabell 13. Andel i % av svarande chefer respektive handläggare som anger att det finns beredskap för lättillgängligt stöd för uppdragstagarna vid akuta lägen.

	Chef	Handläggare
Kontaktperson LSS	60 %	42 %
Stödfamilj LSS	53 %	42 %

Skillnader i svar återfinns också i de frågor som rör om det i kommunen finns särskilda funktioner med ansvar för uppdragstagaren avseende utbildning, stöd och råd eller för

rekryteringen av uppdragstagare. Ett exempel på en sådan funktion kan vara kontaktsekreterare eller liknande, alltså någon som enligt sin tjänstbeskrivning skall arbeta med uppdragstagare.

I denna fråga anser en betydligt större andel av handläggarna än cheferna att de finns en sådan funktion. Drygt hälften av cheferna (kp 57 % och sf 50 %) mot ca 83 % av handläggarna för kontaktpersonsuppdragen och 72 % av handläggarna med stödfamiljsuppdragen, se tabell 25.

Tabell 13. Andel i % av svarande chefer respektive handläggare som anger att det finns en särskild funktion som i sin tjänstbeskrivning har ansvar för rekrytering av uppdragstagare.

	Chef	Handläggare
Kontaktperson LSS	57 %	83 %
Stödfamilj LSS	50 %	72 %

I de flesta enkätfrågorna har dessa grupper samma uppfattning men i några frågor skiljer de sig åt. Cheferna har en tendens att i högre grad än handläggarna mena att kommunen stödjer och motiverar uppdragstagarna, att kontaktfrekvensen är tillräcklig mellan handläggare och uppdragstagare och att kommuner har beredskap för stöd i akuta lägen. I en fråga är det handläggarna som i större utsträckning än cheferna svarat ja och det är huruvida det finns en särskild funktion som i sin tjänst har att ansvara för rekrytering av uppdragstagare.

Påverkas samarbetet mellan kommun och uppdragstagare om det i kommunen finns en särskild funktion för utbildning, stöd och råd?

Genom att ställa två svarsgrupper mot varandra. En där de svarande handläggarna och uppdragstagarna hävdar att en särskild funktion för utbildning, stöd och råd finns och en svarasgrupp som hävdar att någon sådan funktion inte finns undersöks om skillnader i svar finns. Finns det ett samband mellan hög grad av utbildning, råd och stöd i en kommun och huruvida det finns en särskild funktion i kommunen som har till uppgift att jobba med detta?

40 kontaktpersonshandläggare och 30 stödfamiljshandläggare har svarat att det finns en särskild funktion i kommunen, se tabell 14. 45 (kp) respektive 39 (kf) handläggare anger att det inte finns någon funktion. Av kontaktpersonerna har 25 personer svarat att det finns en funktion och 4 av kontaktfamiljerna. 23 kontaktpersoner anger att det inte finns en funktion och 3 kontaktfamiljer. Mer än hälften av uppdragstagarna anger att de inte vet. Det betyder att det är mycket få av kontaktpersonerna och stödfamiljerna som tagit ställning. Av kontaktpersonerna är det 46 personer som angett att de inte vet och 48 som tagit ställning. Av stödfamiljerna är det 7 personer som tagit ställning mot totalt 20 svarande. Då det är så få svarande av stödfamiljerna tas inte deras svar med i redovisningen.

Tabell 14. Antal svarande som angett att de i sin kommun finns en särskild funktion som i sin tjänstbeskrivning har ansvar för uppdragstagarna avseende utbildning, stöd och råd.

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion för råd och stöd		Nej, i kommunen finns inte en särskild funktion för råd och stöd	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	40 pers	25 pers	45 st	23 st
Stödfamilj LSS	30 pers	4 pers	39 st	3 st

I tabell 15 framkommer att ca 60 % av handläggarna som svarat att det finns en särskild funktion för råd och stöd menar att de på eget initiativ kontaktar uppdragstagaren i stödjande

och motiverande syfte. Motsvarande siffra för den grupp som angett att det inte finns en särskild funktion är 45 %. Av kontaktpersonerna är skillnaderna ännu större där endast 9 % av de som menar att det inte finns en funktion hävdar att kommuner ger stöd och råd.

Tabell 15. Andel i % av de svarande i respektive svarsgrupper som angett att kommunen på eget initiativ kontaktar uppdragstagaren i stödande och motiverande syfte under pågående insats.

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion		Nej, i kommunen finns inte en särskild funktion	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	58 %	50 %	44 %	9 %
Stödfamilj LSS	60 %	-	45 %	-

Samma mönster framkommer i frågan om kontaktfrekvensen är tillräcklig mellan handläggare och uppdragstagare. Av handläggarna som menar att det finns en särskild funktion menar 53 % att kontaktfrekvensen är tillräcklig medan ca 40 % av de som angett att ingen särskild funktion menar detsamma (se tabell 16). Av kontaktpersonerna är det dubbelt så stor andel som menar att kontakten är tillräcklig i gruppen som angett att särskild funktion finns i jämförelse med den andra svarsgruppen 60 % mot 32 %.

Tabell 16. Andel i % av de svarande i respektive svarsgrupper som angett att kontaktfrekvensen mellan handläggare och uppdragstagare är tillräcklig under pågående insats.

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion		Nej, i kommunen finns inte en särskild funktion	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	53 %	60 %	44 %	32 %
Stödfamilj LSS	53 %	-	38 %	-

Det framkommer också skillnader i svarsgrupperna avseende frågorna huruvida regelbundet kompetensstöd erbjuds och om vidareutbildning erbjuds, se tabellerna 17 och 18.

I svarsgruppen som angett att särskild funktion finns anger 19 % till 25 % av handläggarna att regelbundet kompetensstöd erbjuds medan endast ett fåtal (kp7 % och sf 5 %) menar att detta erbjuds i kommuner där ingen särskild funktion finns, se tabell 17. I uppdragstagarnas svar förstärks mönstret, 48 % mot 5 %.

Tabell 17. Andel i % av de svarande i respektive svarsgrupper, som angett att kommunen erbjuder regelbundet kompetensstöd.

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion		Nej, i kommunen finns inte en särskild funktion	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	25 %	48 %	7 %	5 %
Stödfamilj LSS	19 %	-	5 %	-

Dubbelt så stor andel av de handläggare som menar att det finns en särskild funktion för råd och stöd menar också att kommunen erbjuder uppdragstagarna vidareutbildning jämfört med svarsgruppen som menar att det inte finns en särskild funktion (18 % respektive 9 %), se tabell 18. Uppdragstagarnas svar förstärker mönstret.

Tabell 18. Andel i % av de svarande i respektive svarsgrupper som angett att kommunen erbjuder vidareutbildning

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion		Nej, i kommunen finns inte en särskild funktion	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	18 %	27 %	9 %	9 %
Stödfamilj LSS	17 %	-	7 %	-

Påverkas samarbetet mellan kommun och uppdragstagare om det i kommunen finns en särskild funktion för rekrytering av uppdragstagare?

I detta stycke undersöks hurvida en särskilt tillsatt funktion för rekrytering av uppdragstagare påverkar uppfattningen om hur samarbetet fungerar. Två svarsgrupper ställs mot varandra. En där de svarande handläggarna och uppdragstagarna hävdar att en sådan funktion finns och en svarsgrupp som hävdar att någon sådan funktion inte finns.

I enkäten ställdes frågan ”finns det i din kommun en särskild funktion med ansvar för rekrytering av uppdragstagare?” Av handläggarna svarade 61 handläggare som jobbar med kontaktpersoner ja på frågan och 28 nej, se tabell 19. Av de som jobbar med stödfamiljer svarade 46 personer att de har en särskild funktion för rekrytering och 26 personer svarade att de inte har en särskild funktion.

Av kontaktpersonerna svarade 37 att det finns en särskild funktion i kommunen för rekrytering och 14 svarade nej, se tabell 19. 6 stödfamiljer svarade ja och 1 stödfamilj svarade nej på frågan. Ca hälften av alla svarande uppdragstagare svarar att de inte vet om funktionen finns. Då det är få svarande stödfamiljer tas inte deras svar med i redovisningen nedan.

Tabell 19. Antal svarande som angett att de i sin kommun finns en särskild funktion som i sin tjänstebeskrivning har ansvar för rekrytering av uppdragstagare.

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion för rekrytering		Nej, i kommunen finns inte någon särskild funktion för rekrytering	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	61 pers	37 pers	28 pers	14 pers
Stödfamilj LSS	46 pers	6 pers	26 pers	1 pers

Handläggare och uppdragstagare som anger att det i kommunen finns en särskild funktion för rekrytering av uppdragstagare menar i större utsträckning än de som hävdar att det inte finns särskild funktion att det går tillräckligt snabbt från beslut om insats till insatsen påbörjas, att de är nöjda med rekryteringsförfarandet och att det rekryteras tillräckligt många uppdragstagare för att täcka kommunens behov. Den största skillnaden mellan svarsgrupperna återfinns i svaren hos handläggarna som jobbar med stödfamiljer.

Knappt tre fjärdedelar av handläggarna som uppger att det finns särskild funktion för rekrytering anser att det går tillräckligt snabbt från beslut om insats till att den verkställs (kp 75 % och sf 66 %), se tabell 20. I den andra svarsgruppen menar en lägre andel av handläggarna att så är fallet (kp 65 % och sf 44 %). Kontaktpersonernas svar förstärker trenden (66 % mot 50 %).

Tabell 20. Andel i % av de svarande i respektive svarsgrupp som anger att det går tillräckligt snabbt från det att beslut fattas fram till det att insatsen påbörjas.

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion för rekrytering		Nej, i kommunen finns inte någon särskild funktion för rekrytering	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	75 %	66 %	65 %	50 %
Stödfamilj LSS	66 %	-	44 %	-

Ett liknande mönster framkommer i frågan om de svarande är nöjda med rekryteringsförfarandet. Av handläggarna som hävdar att särskild funktion finns menar drygt 75 % att man är nöjd medan den grupp som hävdar att det inte finns en särskild funktion ligger på lägre nivåer (kp 69 % och sf 50 %) se tabell 21. Även här förstärker kontaktpersonernas svar bilden (86 % mot 69 %).

Tabell 21. Andel i % av de svarande som uppger att de är nöjd med rekryteringsförfarandet.

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion för rekrytering		Nej, i kommunen finns inte någon särskild funktion för rekrytering	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	78 %	86 %	69 %	69 %
Stödfamilj LSS	75 %	-	50 %	-

Av handläggarna som menar att det finns en funktion hävdar en större andel att det rekryteras tillräckligt många uppdragstagare för att täcka kommunens behov (kp 65 % och sf 56 %) än i den grupp som svarat att det inte finns särskild funktion (kp 50 % och 39 %), se tabell 22.

Kontaktpersonernas svar följer samma mönster. 86 % av de som hävdar att särskild funktion finns uppger också att de är nöjda med rekryteringsförfarandet medan en lägre andel, 69 %, av de som uppgett att det inte finns särskild funktion menar att de är nöjda med rekryteringsförfarandet.

Tabell 22. Andel i % av de svarande i respektive svarsgrupp som angett att det i kommun rekryteras tillräckligt många uppdragstagare för att täcka kommunens behov.

	Ja, i kommunen finns en särskild funktion för rekrytering		Nej, i kommunen finns inte någon särskild funktion för rekrytering	
	Handläggare	Uppdragstagare	Handläggare	Uppdragstagare
Kontaktperson LSS	65 %	8 %	50 %	14 %
Stödfamilj LSS	56 %	-	39 %	-

Mönstret upprepas på frågorna som handlar om huruvida kommunen erbjuder lättillgängligt stöd vid akuta lägen och om kommunen erbjuder regelbundet kompetensstöd. En högre andel av de som anger att särskild funktion för rekrytering finns anger också att stöd vid akuta lägen finns och att kompetensstöd erbjuds.

Sammanfattningsvis framkommer att en särskild funktion för rekrytering respektive råd och stöd har betydelse för hur handläggare och uppdragstagare uppfattar samarbetet på en rad områden. Kommunen tar oftare kontakt med uppdragstagaren, kontaktfrekvensen är tätare. Kommunen erbjuder regelbundet kompetensstöd och vidareutbildning i högre utsträckning. Man är mer nöjd med rekryteringsförfarandet och menar i högre utsträckning att det rekryteras tillräckligt många uppdragstagare.

Övrigt

I de övriga rapporterna som behandlar de lagreglerade frivilliguppdragen kontaktperson/familj SoL och god man och förvaltare har ytterligare jämförelser mellan svarsgrupper gjorts. Dels de som anger att det finns ett samarbete mellan kommunen och en förening som organiserar uppdragstagare och de som menar att en sådan kontakt inte finns och en uppdelning i kommungrupper. Dessa jämförelser har inte kunnat göras i lagområdet LSS då det är för få svarande.

Diskussion, se rapport 4

Mikael Skaghammar, projektledare